Excepţie fac numai trei cuvinte, în care accentul a trecut pe *u* şi prin urmare — când nu erà iniţial — *áu* a devenit *àú* Acestea sânt: *aúd*, *lăút* şi *làútă*. Cel din urmă trebue eliminat, căci el nu derivă din germ. *Láute*, ci din n.-grec. λαούτα (Tiktin). *Lăút* 'spălat' < lat. *lautus* s'a orientat după celelalte participii în *-ut (băút* etc.). Rămâne deci *aud*, care e accentuat pe *ú*, ca la noi, şi la Megleniţi (*ud*, din *aúd*, cu pierderea regulată a lui *a* iniţial), pe când Aromânii (*àvdu*) şi Istroromânii (*àvdu*), care au prefăcut pe *u* în *v*, au păstrat accentuarea originală, neputând mută accentul pe o consonantă.

Mutarea accentului o explică Weigand (*Jahresb.* III 222) astfel: „Kann durch das fragende *auzi* mit steigendem Stimmtone auf *a* veranlasst sein, wodurch *u* etwa eine Quinte höher lag und dann auch zum Akzentträger wurde". Dacă însă ridicarea vocii ar fi pricina mutării accentului, ne întrebăm de ce nu s'a schimbat accentul în *lauzi*, *adaugi* etc. Cauza cred că e alta. Negaţiunea (*nu*) atrage la noi accentul asupra sa: *pót*, *lúcru*, dar *nú pot*, *nú lucri?* Când verbul începe cu *a*, *u* al ńegaţiunei se elidează, dar accentul rămâne pe întâia silabă: *alérg*, *ascúlt*, dar *n'álerga*, *n'ásculta!* (cf. DR. II 766 n.). Precum întrebării negate *n'ásculţi?* îi corespunde răspunsul afirmativ *ascúlt*, tot astfel vechiului *n'áuzi?* (în care avem accentuarea etimologică) i s'a răspuns *aúd*, cu mutarea analogică a accentului, care apoi s'a generalizat în toate formele afirmative.

S. Puşcariu.

Notiţă.

N. Iorga descrie în vol. XVI, din „Studii şi Documente", p. 17 ş. u., un volumaş miscelaneu scris în a. 1800 la Copăceni de arhidiaconul Venedict. Pasagiul întitulat „Pentru câte vârste are omul . . " reprodus de Iorga (p. 17) este copiat, cu foarte mici schimbări, după Pravila de la Târgovişte (cf. „Cele şapte vârste ale omului" reproduse de Gaster, *Chrest.* I, p. 164).

S. P.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Note la pag. 561 ş. u.

Studiul lui Giuglea din acest anuar va produce de bună seamă o discuţie vie, iar unele din etimologiile sale vor fi combătute. Nu e mai puţin adevărat însă că autorul lor, indiferent dacă explicările sale sânt juste în toate amănuntele, sau nu, a

BDD-A14696 © 1922-1923 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:58

deschis ferestrele camerei noastre de studiu spre orizonturi spre care în deceniile din urmă nu mai eram deprinşi să privim. In urmărirea retrospectivă a limbei noastre, noi ne opream de obiceiu la epoca străromână şi la latina-vulgară. Dar chiar în epoca străromână — când contactul între cele patru dialecte de azi există încă, făcând ca limba tuturor Românilor să se desvolte în aceleaşi direcţii — va trebui să distingem o perioadă paleoromână, anterioară primului nostru contact cu Slavii (sec. VI —VII), când în limba strămoşilor noştri se iviseră inovaţiunile cele mai principale ce o deosebesc de celelalte limbi romanice şi când ea suferise înrâuriri greceşti, albaneze şi vechi-germane. Mai mult decât atât. Vom fi nevoiţi de acî încolo să dăm mai multă atenţiune epocei anteromane, urmărind elementul autohton din limba noastră. Astfel, afară de sarcina destul de grea a filologului român de a fi, pe lângă romanist, şi cunoscător al atâtor limbi ce au influenţat în timpuri istorice graiul nostru, se mai adaugă şi necesitatea de a face filologie comparată indoeuropeană.

Aceste nouă preocupări vor fi întovărăşite, firește, de rătăciri, dibuiri, şi exagerări, până ce, încetul cu încetul, vom avea tot mai multe puncte de sprijin, pentruca cercetările să fie mai sigure. Cu cât materialul nostru lexical va fi examinat cu mijloace mai multilaterale, cu atâta se va întâmplă mai des ca tocmai în cercetările etimologice, unde partea semantică are rolul principal şi deci posibilităţile de interpretare subiectivă sânt mai multe, să avem, ca în filologia franceză bunăoară, pentru acelaşi cuvânt mai multe explicări. Farmecul noului nu trebue însă să ne tulbure vederea clară şi să ne facă să părăsim căile mai vechi, numai de plăcerea de a umblă pe drumuri mai puţin bătute.

Scopul acestor rânduri nu este să mi apăr etimologiile proprii faţă de cele nouă propuse de Giuglea, ştiind că o etimologie bună se apără de sine, iar una neverosimilă nu câştigă mult, dacă vrei s'o sprijineşti ulterior. Studiul lui Giuglea e însă atât de bogat în idei nouă, încât cred că discutarea unora din ele nu poate fi decât de folos.

Verbul nostru a **frământă** poate derivă, din punct de vedere formal, tot atât de bine din *fermentare* ca şi din *fragmentare*. Din punct de vedere semantic însă, mi s'a părut că trebue să preferim pe *fragmentare*, precum am arătat în *ZRPh.* XXXIII

BDD-A14696 © 1922-1923 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:58

233—234, citând exemple şi din alte limbi. Bănăţeanul *a frânturì* „pétrir“ [1] întăreşte şi mai mult această etimologie, şi a hotărît pe Candrea şi Densusianu să o admită în Dicţionarul lor etimologic (Nr. 632), deşi ei nu cred în trecerea lui *au* proton în *a* şi au de obiceiu rezerve faţă de etimologiile mele. Giuglea, spre a explică numele *brânzei*, crede că găseşte un sprijin mai mult pentru punctul său de plecare („dospirea“) în vechea etimologie *frământà* < *fermentare* (p. 576), admiţând trecerea de sens: „amestec făina cu fermentul plămădit de mai nainte“. Dar chiar dacă ideea exprimată de germ. „kneten“ ar fi fost numită după acţiunea aceasta iniţială a frământării propriu zise, adecă amestecarea aloţelului dospit cu făina, am ajunge iarăşi la „fărâmiţirea“ gogoloşilor ce se produc din amestecul plămădelii cu făina. In sprijinul etimologiei mele aduce însă Giuglea însuşi argumentele cele mai puternice, când vorbeşte, mai nainte, despre prepararea brânzei: „această *frământare* [a caşului, cu mânile, ori pe „răvar“] sau mai bine zis „amestecare“, se face ca să nu rămână bucăţele mici nestrivite“ (p. 574) şi: „şi urda se frământă şi se amestecă cu mânile“ (p. 575).

Precum în diferite limbi există diferiţi termini, după cum materia care se frământă e diferită (d. ex. franc. *pétrir*, despre aluatul de pâne, *corroyer*, despre lut, *écocher*, despre ceară, span. *heñir* despre aluat, *ablandar*, propriu „a muià“, despre ceară, alături de *amasar* şi *sobar* etc.), astfel şi la noi, existau odinioară cel puţin doi termini deosebiţi, unul referitor la aluatul de pâne, iar altul la caş, a căror frământare se face în chip diferit: Frământarea caşului consistă din „fărâmiţirea“ („fragmentarea“) cu degetele a globuleţelor de lapte închegat, până ce avem o pastă mlădioasă şi uniformă; frământarea aluatului de pâne consistă dintr'o îndesare şi lovire cu pumnii a aluatului sau din frecarea lui printr'o mişcare rotativă — cam ca la spălatul rufelor — a aluatului luat în pumni. De aceea în cele mai multe limbi avem, pentru frământarea pânii, termini, care însemnează „a călcà“, „a apăsà“ (franc. *pétrir* < *pisturire*, derivat din *pinso*

[1] Chiar verbul nostru *a fărâmà* are înţelesul de „frământà“ bunăoară în următorul pasagiu din Biblia lui Şerban Vodă (496/39): Fiii lor adună leamne şi părinţii lor ard foc şi muerile lor *fărâmă* aluat, ca să facă hamoni oştii cerului = pétrissent la pâte pour faire des gâteaux; cf. şi *mă fărâmă* la inimă, *fărâmătură* de inimă = mă frământă, frământătură (= colici).

BDD-A14696 © 1922-1923 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul“
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:58

„zerstampfen"; lat. *depso* < grec. δέψω „knete" < „trete"; germ. *kneten* înrudit cu slav. *gnesti* „apăsă") sau „a lucrà (cu mânile)" (ital. *maneggiare, lavorare* la pasta, franc. *manier, travailler* la pâte). Termenul latin *subĭgere* (= sub + agere) „durcharbeiten" căpătase şi el accepţiunea de „kneten" (farinam, lutum inter manus), şi s'a păstrat în *soage* al nostru, pe când Sarzii (log. *suighere*, camp. *suežiri*) pleacă de la *subjicere*, al cărui sens de „unterwerfen" a devenit „von unten herauf werfen" (Meyer-Lübke, *REW.* 8368), adecă „a scoate aluat de dedesupt (de pe fundul covăţii) şi a-l aruncà deasupra".

Cuvântul *a soage* s'a mai păstrat în partea cea mai mare a Ardealului de la nord de Mureş. Bucătăreasa mea, din apropierea Turzii, numeşte *sogare*[1] frământarea, lovirea aluatului cu pumnii, (pentru învârtirea lui în mâni ea întrebuinţează termenul *frecare*), pe când în alte părţi *sogarea* (Viciu, Gl.) sau *soagerea* (Frâncu-Candrea, Moţii 105) este formarea pânii pe cârpător, unde se rotunzeşte, înainte de a se băgà în cuptor[2]. Probabil că odinioară *soage* erà terminul general pentru „den Teig kneten" la toţi Românii, pe când *frământà* erà terminul pentru prepararea caşului. De la stână, terminul acesta a pătruns în bucătăria ţărancei, înlocuind pe *soage* (mai întâiu, poate, numai spre a arătà acţiunea dinaintea frământatului propriu zis, când se „sfărâmesc" gogoloşii de plămădeală amestecată cu făină) cu desăvârşire în cele mai multe regiuni româneşti, sau păstrându-se alături de el şi începând să se diferenţieze de el ca sens.

Vorbind despre *urdă,* Giuglea crede că cuvântul *urdoare* ar puteà fi un derivat din acesta (p. 587). Analogia cu „Augen*butter*" este din punct de vedere semantic într'adevăr ademenitoare şi am relevat-o şi eu în articolul publicat în Conv. lit. XXXIX, 303, dar am arătat că din punct de vedere morfologic, un derivat în *-oare* de la substantivul *urdă* e imposibil. In schimb, derivatele lat. în *-or* de la adjectivele în *-ĭdus* (iar acestea de la verbe

BCU Cluj / Central University Library Cluj

[1] Trecerea la conj. I se explică prin orientare după vorbele în *-ĭgare* (*fumegà, spumegà* etc.). În unele regiuni se aude şi *sugi*, de conj. IV. Forma *soace* (Viciu, Gl.) pare a se datorà contaminării cu „coace".

[2] Ceea ce pe aiurea se numeşte *sovâltà* < *sub-vol[u]tare* (CDDE. no. 794). I. Corbu îmi comunică din Zagra,: „a *sogi* turta pentru aluat în supă = a o frământà pe masă, după ce s'a făcut odată aluatul în blid şi înainte de a se turtì cu lemnul", deci apăsarea puternică, masarea aluatului de scândură, cu podul palmei.

BDD-A14696 © 1922-1923 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:58

în *-ere*) sânt foarte frecvente, încât tipul reconstruit **horrĭdor* este impecabil ca derivaţie şi are şi analogii semantice. Revenirea la etimologia lui Cihac din partea lui Giuglea ar fi fost deci îndreptăţită numai dacă el ar fi explicat şi derivaţia cuvântului, asupra căreia eu atrăsesem atenţia.

Urdoare ar puteà fi un derivat din *urdă*, numai dacă acest cuvânt ar fi el însuşi la origine un adjectiv substantivat în *-ĭdus*. Acest lucru nu mi se pare exclus. Una din notele caracteristice la prepararea urdei este, precum a arătat Giuglea, fierberea; ital. *ricotta* dovedeşte că numirea i se puteà da chiar după această notă. Mă întreb atunci dacă în loc să admitem etimologia grecească propusă de Giuglea, nu este mai probabil ca vorba noastră să continue un **urĭda* (femininul lui **urĭdus*) de la *uro*, *-ĕre* „ard". Amestecul verbelor care însemnează o expunere la acţiunea focului e cunoscut în toate limbele, încât trecerea de la „ard" la „fierb" nu e grea de admis; chiar ital. *ricotta* nu este „coaptă", ci „fiartă", precum germ. „Branntwein" nu e nici el „ars", ci „fiert". Derivatul **urĭdus* a putut aveà, pe lângă sensul activ de „arzând" (cf. *fervidus* „fierbinte") şi pe cel pasiv de „fiert", precum, invers, *apă fiartă* însemnează şi „apă fierbinte".

Foarte greu de stabilit e sensul original al cuvântului *rână* din expresia *stau într'o rână*. Fraza întreagă arată poziţia omului lungit pe o latură a corpului şi cu capul răzimat de palmă, iar cu cotul sprijinit pe jos. Intrebarea este, care e nota ce a dat naştere cuvântului: laturea corpului pe care zaci — cum am crezut eu când am propus etimologia **rena*, din *ren*, care chiar în lat. însemnà „Lende" şi tot astfel în limbile romanice (cf. franc. *reins*) — sau cotul pe care-ţi sprijineşti capul, cum crede Giuglea. Nu prea văd cum s'ar puteà clarificà vreodată această chestiune, dacă cuvântul *rână* nu-l vom mai găsì şi în altă expresie. Expresia e uzuală în regiunea cărei aparţin eu, iar pentru simţul limbei mele *stau într'o rână* este opus lui *stau pe foale (pe burtă)* sau *pe spate;* dacă cineva stă întins pe burtă, cu capul sprijinit pe amândouă coatele, nu se poate zice că *stă în două râne;* de asemenea când ciobanul stă cu capul pe mână şi cu cotul sprijinit în bâtă, nu se poate zice că *se reazimă într'o rână*. Dacă Giuglea citează exemplul celui ce *stă într'o rână* când şade cu cotul răzimat pe masă, mi se pare că cel ce are poziţia

BDD-A14696 © 1922-1923 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:58

ziţia celui ce stă tolănit pe jos. Dar aceste obiecţiuni nu exclud posibilitatea ca, la început, *stau într'o rână* să fi însemnat de fapt „stau răzimat într'un cot", cum crede Giuglea, precum s'ar puteà, invers, ca ideea de „cot" să fie cu totul accesorie şi deci fără importanţă pentru originea cuvântului *rână*.

Dacă semanticeşte e greu să hotărăşti astăzi, care din cele două explicări este cea adevărată — s'ar puteà ca nici una din ele să nu fie bună — din punct de vedere formal mi se pare că amândouă sânt acceptabile. Infirmând pe una, în nici un caz ceealaltă nu devine mai sigură. Deşi nu ţin mult la etimologia mea[1] şi mi-ar părea chiar bine, pentru concluziile ce se pot scoate din ea, ca cealaltă să poată fi dovedită — nu cred că motivele cu care o combate Giuglea pot fi susţinute.

Faptul că *ren* erà masculin, nu e de sigur o piedecă ca să admitem că el a putut formà pluralul ca neutrele; avem doar exemplul clasic al lui **digita* (> *degete*), ca plural al singularului *digitus* şi pe *cubitus* alături de *cubitum*, cu pluralul *cubita* (cf. invers *genuchiu* < *genuculum*, cu pluralul *doi genuchi* şi cu celalalt singular *un*, în loc de **o genuche* < *genucula*. Giuglea greşeşte de sigur când crede că **rena* ar fi trebuit să dea **rină*, iar nu *rână*, comparându-l cu *arena* > *arină* (p. 563 n. 1.). În *Conv. lit.*, XXXIX 314 ş. u. am încercat să arăt că *r* iniţial — indiferent de vocala următoare — s'a rostit odinioară vibrat tare la toţi Românii, precum dovedesc urme de această rostire până azi şi scrieri vechi ca *rruşine* etc. Pe când după *r* medial (din lat. *r* şi *l* intervocalic) *e*, *ea* şi *i* următor se menţin nealterate (*păreche*, *turturea*, *pierire*, *buric* etc.), după *r* iniţial ele se schimbă în *ă*, *a* şi *â*, întocmai ca după *rr* latin (*rău* ca *urăsc*, *rabdă* ca *uraşte*, *râu* ca *urî*). Adevărat că pentru *ēn* precedat de *r* iniţial nu avem nici un alt exemplu latin; dacă e însă să-i căutăm o analogie, aceasta nu o vom găsì la cuvintele cu *ēn* după *r* medial (*arēna* > *arină*), ci la cele cu *rr*. Exemple ca *horrēsco* > *urăsc*, *rĭgĭdo* > *răbd* faţă de *rĕtro* > *îndărăt*, *rĕus* > *rău*, arată că *ē* a avut aceeaşi soartă ca *ĕ* după *r* iniţial şi după *rr*. De sigur că trecerea lui *en* în *in* e anterioară influenţei lui *r* iniţial şi *rr*, deci **rena* a dat **rină* şi apoi *rână*, deodată

[1] Tot astfel nu ţin la etimologia *vioară* „violină" < **vivula*; nu cred însă nici în apropierea ce o face Ginglea (p. 594) cu *vibrare*, care are *i* scurt şi deci n'am puteà aveà rostirea dialectală *yioară*, *žioară*.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BDD-A14696 © 1922-1923 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:58

cu *rivus* > *râu*, ca *currendo* > *curind* > *curând*, *ţărină* > *ţărână*. Deşi alterarea lui *e*, *ea* şi *i* după *r* iniţial şi după *rr* e un fenomen străromân, pe care-l întâlnim în toate dialectele, el e mai nou decât întâile împrumuturi de la Slavi, căci *rędъ* a dat *rind* şi apoi *rând*, de-odată cu *Rimŭ* > *Râm*. Metateza în arom. *nire* „rinichiu" (cf. Capidan, în acest volum p. 760) din *rine* trebue să se fi întâmplat tocmai în epoca paleoromână când *en* trecuse în *in*, dar *r* încă nu începuse a influenţà vocalele următoare.

In DR. II, 683 ş. u., tot într'o notă ca cea de acum, am căutat să arăt că noi a trebuit să avem, în unele cuvinte de trei sau mai multe silabe, două rostiri, cea din graiul lento, cu vocala intertonică păstrată, şi cea allegro, cu sincoparea ei. Astfel mi se părea că se poate explicà de ce dintre derivatele în *-ulo* şi *-ulu*, unele apar sincopate, iar altele nu, şi de ce alături de *amb'lare* am putut aveà **ambulester*, iar alături de *stab'lum* > *staul* pe *stabulum* > *staur*. Giuglea nu admite etimologie lui *staur* din *stabulum*, deoarece crede că acest cuvânt e de origine grecească (p. 625).

Pot aduce azi şi alte dovezi pentru coexistenţa formelor sincopate alături de cele nesincopate, instructive unele din ele, pentrucă explică câteva neregularităţi fonologice.

Alături de forma *margine*, se aude, mai ales în judeţele de lângă Dunăre, forma *marne* (Conv. lit. XLIV, I, 38, 205, 209, XLV, 362, Graiul nostru I, 196, 208, Păsculescu, L. P. 53, 308 etc.), în care sincoparea lui *i* ar puteà fi străveche, datând dinaintea alterării lui *g* prin vocala palatală următoare, deci *margĭnem*, > **margne* > **marmne* > *marne*.

Iordan (Dift. 96) a explicat, cred, cu dreptate (cf. DR. I, 394), menţinerea lui *e* nemetatezat în *mierlă* prin rostirea trisilabă a lat. *merula* (cf. arom. *l'epre* < *l'epure*).

Avem şi cazul invers. Alături de *tremulo* > *tremur*, trebue să fi existat şi forma sincopată *tremru*, căci numai aceasta explică metafonia (şi în acelaşi timp pe *b* născut între *m* şi *r*) din arom. *treambră*; formele cu *ea* au pătruns apoi şi în celelalte persoane: *treambur* (Byhan, Jahresber. III, 5). Dar forma aceasta sincopată nu trebue confundată, cum face Byhan l. c., cu sincopările din Macedonia centrală de felul lui *lingră* = *lingură*, căci *trẹmurẹ* „tremură" (apoi şi *trẹmuru*„ tremur"), există şi la Istroro-

BDD-A14696 © 1922-1923 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:58

mâni şi dovedeşte că formele sincopate au trebuit să fie întrebuinţate alături de cele nesincopate şi în alte regiuni străromâne. Când verbul *mesúr* şi-a mutat accentul pe silaba primă, s'a orientat şi el după *trẹmur*, devenind la Istroromâni *mẹsurẹ* „măsură" (şi *mẹsur* „măsur"). Capidan îmi comunică că la Aromâni se găseşte şi verbul *mpeatur* „împătur", deşi substantivul e *pétură*, ca şi *métură* (acesta şi la Istroromâni). Se vede deci că la verbe, unde accentul schimbător făceà şi de altfel să alterneze forme sincopate cu nesincopate (cf. *usuc —uscăm*, *mânânc —mâncăm*), această şovăire de pronunţare s'a păstrat mai mult timp decât la substantivele cu accent fix. Dar această chestiune, pe care a atins-o, fără s'o aprofundeze P. Haas în *Jahresber.* XXI—XXV, p. 38 ş. u. va trebuì să mai fie studiată cu toată atenţia ce o merită.

Sextil Puşcariu.

Sprijinitorul lui Vasile Moga: Gheorghe Bánffy (1747—1822).

Cercetând condicile vechi ale liceului romano-catolic (al Piariştilor) din Cluj, spre a stabili anii de studiu ai lui G. Lazăr la acest liceu, am văzut că aceste condici au să arunce lumină nouă asupra vieţii multora dintre representanţii de seamă ai Românilor ardeleni[1]. În afară de Lazăr care a studiat aici 3 ani gramatică, 1 humanitate, 2 filosofie şi 2 drept, tot aici a studiat şi cunoscutul lui rival: Vasile Moga (1793—1798) şi anume un an de gramatică (classis grammatices suprema), 2 de humanitate (humanitatis classis prima et secunda) şi 2 de filosofie, totdeauna ca eminent.

Această şedere în Cluj a devenit hotărîtoare pentru viaţa lui Moga, ba chiar acesteia i se datoreşte şi ridicarea lui în scaunul episcopesc. Cât a stat Moga în Cluj a fost coleg de şcoală cu cei doi conţi tineri Bánffy, Iosif şi Francisc, care au fost fii ai lui George Bánffy, atotputernicul guvernator al Transilvaniei timp de mai multe decenii (1787—1822).

BCU Cluj / Central University Library Cluj

[1] Împăratul Iosif II, în marea şi nobila lui râvnă de a preface ţările ocârmuite de el, a ordonat la 30 VIII, 1782 să i se înainteze un tablou „de numero adolescentum unamquamque classem frequentantium, de industria professorum doctioni impensa cum fine cuiusvis anni scholastici". V. ordinele guvernului ardelean privitoare la aceasta din 4 III, 24 VI şi 20 XI, 1783, în archiva liceului. Acestor ordine li se datoresc şi condicile cercetate de mine.

BDD-A14696 © 1922-1923 Editura Institutului de Arte Grafice „Ardealul"
Provided by Diacronia.ro & www.dacoromanica.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 12:54:58